

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

طراح نقشه فرش

گروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۱-۶۲/۹۳/۲/۳

معاونت پژوهش و برنامه ریزی : تهران- خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه ریزی درسی: تهران- خیابان
آزادی- خیابان خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت-
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه ۴
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری	
آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم مبانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار	
مشخصات عمومی شغل :	
طراح نقشه فرش کسی است که با تاریخچه طراحی نقشه فرش آشنایی داشته و پس از گذراندن دوره های آموزشی لازم بتواند از عهده طراحی ختایی ها ، اسلیمی ها ، سایر اجزاء نقشه فرش (بته جقه ، گل فرنگ) ، محاسبات اولیه و طراحی حاشیه ها و انواع نقشه های فرش برآید .	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : دیپلم هر رشته تحصیلی	
حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی	
مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد	
طول دوره آموزشی :	
طول دوره آموزش	: ۱۸۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۴۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۳۸ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	: - ساعت
- زمان اجرای پروژه	: - ساعت
- زمان سنجش مهارت	: - ساعت
روش ارزیابی مهارت کارآموز :	
۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪	
۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵٪	
۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰٪	
۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی : ۶۵٪	
ویژگیهای نیروی آموزشی :	
حداقل سطح تحصیلات : دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته فرش با گرایش طراحی فرش یا صنایع دستی و دارا بودن گواهینامه مربیگری از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و گذراندن دوره پداگوژی	

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل: طراح نقشه فرش

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی شناخت تاریخچه و مبانی طراحی
۲	توانایی شناخت اجزاء نقشه فرش
۳	توانایی طراحی ختایی ها
۴	توانایی طراحی اسلیمی ها
۵	توانایی طراحی سایر اجزای نقشه فرش
۶	توانایی انجام محاسبات اولیه
۷	توانایی طراحی حاشیه ها
۸	توانایی طراحی انواع نقشه های فرش
۹	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۳	۱	۲	<p>توانایی شناخت تاریخچه و مبانی طراحی</p> <p>۱-۱ آشنایی با تاریخچه و هنر طراحی</p> <p>- ارتباط هنرهای سنتی با یکدیگر (تذهیب ، گچ بری ، کاشی کاری ، مینیاتور و طراحی فرش)</p> <p>- جایگاه و سیر تکاملی طراحی فرش</p> <p>- طراحان نامی</p> <p>۱-۲ آشنایی با مبانی طراحی در فرش</p> <p>- شناخت نقطه و خط و سطح و فرم</p> <p>۱-۳ شناسایی اصول شناخت مبانی طراحی در فرش</p>	
			<p>توانایی شناخت اجزای نقشه فرش</p> <p>۲-۱ آشنایی با اجزای طرح نقشه فرش ، انواع و کاربرد آنها</p> <p>- ختایی ها</p> <p>- اسلیمی ها</p> <p>- سایر اجزاء (بته جقه ، گل فرنگ ، مینیاتورها و حیوانات ، زیر خاکی ها و ابنیه باستانی)</p> <p>۲-۲ شناسایی اصول شناخت اجزای نقشه فرش</p>	
			<p>توانایی طراحی ختایی ها</p> <p>۳-۱ آشنایی با اجزای ختایی ها و جایگاه آن ها در طراحی</p> <p>- برگ ، غنچه ، گل های گرد ، گل های شاه عباسی</p> <p>۳-۲ شناسایی اصول طراحی برگ</p> <p>- طراحی ۵ نمونه برگ</p> <p>۳-۳ شناسایی اصول طراحی غنچه</p>	
۱	-	۱		
۳۸	۳۰	۸		

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- طراحی ۵ نمونه غنچه شناسایی اصول طراحی گل‌های گرد - طراحی ۵ نمونه گل‌های گرد شناسایی اصول طراحی گل های شاه عباسی - طراحی ۵ نمونه گل شاه عباسی شناسایی اصول طراحی ترکیبات جزئی اجزا - ترکیب برگ با برگ (۳ نوع) - ترکیب گل با برگ (۶ نوع) - ترکیب گل با غنچه (۳ نوع) - ترکیب غنچه با برگ (۳ نوع) - ترکیب گل با گل (۳ نوع) - ترکیب غنچه با غنچه (۳ نوع) شناسایی اصول طراحی گردش حلزونی (بند ختایی) شناسایی اصول طراحی ترکیب و جاگذاری ختایی ها با گردش حلزونی	۳-۴ ۳-۵ ۳-۶ ۳-۷ ۳-۸
۱۳	۹	۴	توانایی طراحی اسلیمی ها آشنایی با اسلیمی ها ، انواع و جایگاه آن ها در طراحی - اسلیمی ساده - اسلیمی دهن اژدری - اسلیمی ماری - اسلیمی برگگی - اسلیمی توپر (تو دار) شناسایی اصول طراحی اسلیمی ساده	۴ ۴-۱ ۴-۲

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- طراحی ۵ نمونه اسلیمی ساده ۴-۳ شناسایی اصول طراحی تاج اسلیمی - طراحی ۲ نمونه تاج اسلیمی ۴-۴ شناسایی اصول طراحی اسلیمی دهن اژدری - طراحی ۲ نمونه اسلیمی دهن اژدری ۴-۵ شناسایی اصول طراحی اسلیمی ماری - طراحی ۲ نمونه اسلیمی ماری ۴-۶ شناسایی اصول طراحی اسلیمی برگ - طراحی ۲ نمونه اسلیمی برگ ۴-۷ شناسایی اصول طراحی اسلیمی توپر (تودار) - طراحی ۲ نمونه اسلیمی توپر (تودار)	
۹	۷	۲	توانایی طراحی سایر اجزای نقشه فرش ۵-۱ آشنایی با سایر اجزای نقشه فرش و انواع آن ها - بته جقه ، گل فرنگ ، مینیاتور ، زیر خاکی و ابنیه باستانی ، حیوانات ۵-۲ شناسایی اصول طراحی بته جقه - طراحی ۲ نمونه بته جقه ۵-۳ شناسایی اصول طراحی گل فرنگ - طراحی ۵ نمونه گل فرنگ	
۶	۲	۴	توانایی انجام محاسبات اولیه ۶-۱ آشنایی با انواع کاغذ شطرنجی و پوستی ۶-۲ آشنایی با تقسیم بندی نقشه ها از نظر اجزاء - سراسری ، $\frac{1}{2}$ ، $\frac{1}{4}$ ، واگیره ۶-۳ آشنایی با ذرع و گره ذرعی رج شمار	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۶-۴ آشنایی با ابعاد متداول در فرش</p> <p>۶-۵ شناسایی اصول تعیین تعداد ریشه ها یا خانه های مورد نیاز برای طراحی</p> <p>۶-۶ شناسایی اصول تقسیم بندی طرح به حاشیه و متن</p> <p>۶-۷ آشنایی با بخش های مختلف حاشیه (حاشیه پهن ، حاشیه باریک ، زنجیره ، میل ، ساده بافی)</p> <p>۶-۸ آشنایی با واگیره حاشیه</p> <p>۶-۹ شناسایی اصول محاسبه واگیره در حاشیه ها</p>	
۸	۶	۲	<p>۷ توانایی طراحی حاشیه ها</p> <p>۷-۱ شناسایی اصول طراحی واگیره و گوشه حاشیه پهن</p> <p>۷-۲ شناسایی اصول طراحی واگیره و گوشه حاشیه باریک</p> <p>۷-۳ شناسایی اصول طراحی زنجیره نقشه</p> <p>۷-۴ آشنایی با کپی برداری ، انواع و کاربرد آن در طراحی</p> <p>۷-۵ شناسایی اصول کپی برداری از قسمت های مختلف نقشه</p>	
۹۶	۸۲	۱۴	<p>۸ توانایی طراحی انواع نقشه های فرش</p> <p>۸-۱ آشنایی با انواع نقشه های متداول در فرش</p> <ul style="list-style-type: none"> - طرح های افشان - طرح های لچک ترنج - طرح های واگیره ای و سر هم سوار - طرح های خشتی و قاب قابی - محرمات - محرابی - تلفیقی و بدیع <p>۸-۲ شناسایی اصول طراحی نقشه های افشان</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول طراحی نقشه های لچک ترنج	۸-۳
			شناسایی اصول طراحی نقشه های واگیره و سرهم سوار	۸-۴
			شناسایی اصول طراحی نقشه های خشتی و قاب قابی	۸-۵
			شناسایی اصول طراحی نقشه های محرمات	۸-۶
			شناسایی اصول طراحی نقشه های محرابی	۸-۷
			شناسایی اصول طراحی نقشه های تلفیقی و بدیع	۸-۸
			شناسایی اصول طراحی نقشه های شکسته و هندسی	۸-۹
			آشنایی با شیوه های مختلف طراحی نقشه فرش در مناطق مختلف ایران	۸-۱۰
۶	۱	۵	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار	۹
			آشنایی با عوامل موثر در محیط کار	۹-۱
			- استفاده از مصالح مقاوم از کف تا سقف	
			- نور مناسب	
			- آب مصرفی بهداشتی و قابل شرب	
			- تهویه مطبوع	
			- مجهز کردن درها و پنجره ها به توری سالم و فنر دار جهت جلوگیری از ورود حشرات و جوندگان	
			- طرز استفاده صحیح از ابزار کار	
			- طرز نشستن صحیح	
			شناسایی اصول رعایت نکات بهداشت فردی و نظافت عمومی محل کار	۹-۲
			شناسایی اصول استفاده از جعبه کمک های اولیه	۹-۳
			شناسایی اصول نحوه کار با کپسول آتش نشانی و اصول اطفاء حریق	۹-۴
			آشنایی با عوامل آتش زا و اصول اطفاء حریق	۹-۵

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	میز نور پایه دار - ۱۰۰ cm × ۷۰ cm		
۲	کپسول آتش نشانی - ۶ کیلوگرمی پودر خشک		
۳	جعبه کمک های اولیه - سری کامل تجهیزات		
۴	میز کار - چوبی		
۵	چهار پایه - چوبی		
۶	تخته وایت برد - ۱۵۰ × ۱۰۰ cm		
۷	مداد تراش		
۸	خط کش - ۵۰ سانتی متری		
۹	کاغذ - A4		
۱۰	مداد - HB		
۱۱	پاک کن		
۱۲	کاغذ شطرنجی - در رگ های مختلف		
۱۳	کاغذ - پوستی		

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱۴	کاربن		
	- زرد و آبی		
۱۵	نقشه		
	- $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{4}$ و سراسری و واگیره		
۱۶	تخته پاک کن		
	- وایت برد		
۱۷	ماژیک وایت برد		
	- قرمز و آبی		
۱۸	طرح		
	- انواع ختایی ها و انواع اسلیمی		
۱۹	تصاویر هنرهای سنتی		
	- تذهیب ، گچبری ، کاشیکاری ، مینیاتور و فرش		
۲۰	نمونه کار		
	- طرح های ارچنگ ، فرشچیان ، بهزاد		
۲۱	کاغذ شطرنجی		
	- درج های مختلف		
۲۲	نقشه		
	- طرح افشان ، لچک ، ترنج ، واگیره ای و سرهم سوار ، خستی ، قاب قابی ، محرمات ، محرابی ، تلفیقی و بدیع		